

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Гапон Л.І.

викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

Неформальна освіта сьогодні є невід'ємною частиною процесу навчання в Україні. Ринок послуг неформальної (та інформальної) освіти безупинно розвивається, а кількість осіб, що здобувають таку освіту, постійно збільшується. Не зважаючи на те, що ми досі маємо дуже обмежену інформацію про ресурси, потрібні громадянам для самоосвіти та не вміємо оцінювати результати навчання у неформальній (та інформальній) освіті, все більше просвітницьких організацій пропонують семінари, тренінги, дискусії, майстер-класи, воркшопи, курси тощо для задоволення потреб дорослих і молоді [1]. Не менш важливим є те, що значна кількість освітніх ресурсів для здобувачів є безкоштовними, що, безсумнівно, відкриває та збільшує можливості дистанційної участі у неформальній освіті.

Викладачі університетів системно знайомлять здобувачів із сучасними онлайн-сервісами та платформами, заохочуючи молодь приймати активну участь у різноманітних заходах. Хоча неформальна освіта найчастіше веде до отримання кваліфікацій, які не визнаються кваліфікаціями формальної освіти, або кваліфікації зовсім не присвоюються, неформальна освіта є одним із напрямів професійно-особистісного становлення майбутніх вчителів англійської мови та позитивно впливає на формування їхніх загальних і фахових компетентностей, дозволяє поглибити знання, удосконалити вміння й навички [2].

Робота на онлайн-платформах у контексті неформальної освіти має багато переваг. Наприклад, освітній проєкт *Всеосвіта* – це сучасна платформа, яка допомагає вчителям професійно зростати та підвищувати педагогічну майстерність. Тут є всі необхідні інструменти для організації дистанційного навчання, безкоштовна онлайн-бібліотека методичних матеріалів, розробки для розвитку й навчання учнів будь-якого віку. Всі ці ресурси стануть у нагоді майбутнім вчителям англійської мови, особливо на початку їхнього кар'єрного шляху.

Наступний онлайн-ресурс *Learn LifeLong* має на меті сприяння інформованості населення щодо освітніх програм, які реалізуються в Україні, налагодження комунікації між бажаними навчатися та освітніми інституціями, усвідомлення цінності та розвитку культури освіти впродовж життя, створення умов для всебічної реалізації потенціалу особистості та підвищення її соціальної і громадянської активності. Серед освітніх програм, запропонованих платформою, можна знайти розділ *Масові комунікації. Мовознавство*, який в свою чергу містить підрозділ *Англійська мова*. Майбутні фахівці можуть прослухати безкоштовні вебінари, семінари, тренінги, присвячені актуальним питанням викладання іноземних мов.

Prometheus, будучи найбільшою платформою онлайн-освіти в Україні, надає безкоштовну можливість університетам, провідним викладачам і компаніям-лідерам публікувати та розповсюджувати курси. Кожен курс складається з відеолекцій, інтерактивних завдань, а також форуму, на якому студенти мають змогу поставити запитання викладачу та спілкуватися. Успішне завершення курсу дасть змогу

отримати електронний сертифікат, який підтверджуватиме здобуті знання. У розділі *Англійська мова* можна знайти цікаві курси з англійської мови та методики викладання.

У свою чергу, спільно з Британською Радою, Cambridge University Press та Cambridge Assessment English MOH запустило оновлену онлайн-платформу *Ukrainian English Teacher Learning Platform*, де були розміщені матеріали для професійного розвитку вчителів англійської мови у початкових класах відповідно до Концепції «Нова українська школа». Платформа пропонує навчальний курс та добірку ресурсів для вдосконалення професійної майстерності педагогів. Окрім доступних раніше ресурсів, тепер на ній з'явилися матеріали, які допоможуть викладати англійську учням 3-х та 4-х класів. Можливостями онлайн-платформи тепер зможуть користуватись і нові вчителі – для них першим етапом стане онлайн-курс із методики.

Проходження курсів підвищення кваліфікації вчителями англійської мови (EFL Teachers) на онлайн-платформі *Coursera*, провідному провайдері Масових відкритих онлайн-курсів (МООС), є хорошим вибором для тих, хто перебуває у постійному пошуку, займається саморозвитком та бажає бути впевненими у своїх можливостях перед проходженням чергової атестації. До плюсів запропонованих курсів на платформі відразу можна віднести їхню гнучкість: час, що передбачається на виконання завдань ви можете розподілити на власний розсуд. Більше того, за вами залишається вибір напрямів, за якими ви будете будувати свою роботу: *young learners* or *teens/adults*. Окрім різних інструкцій, де крок за кроком описують ваші дії, ви маєте можливість спілкуватися на форумах із колегами з усього світу, ділитися з ними своїм досвідом із обговорюваних тем і, відповідно, переймати їхній досвід.

Студія онлайн-освіти *EdEra (EducationEra)* є ще одним варіантом якісного, доступного і ефективного навчання для освітян в Україні. Команда студії створює онлайн-курси, спецпроекти, інтерактивні підручники та освітні блоги. На платформі є багато курсів для вчителів і матеріалів для учнів, які готуються до семестрового контролю, в тому числі з англійської мови. Серед запропонованих курсів знаходимо «Англійська мова: Частини мови», «Exam Strategies from A to Z. Як підготувати до тесту з англійської», «Онлайн-курс для вчителів початкової школи», курс «Навчаємося з радістю» та курс «Ключові уміння 21-го століття», «Онлайн-курс для вчителів та керівників шкіл про дистанційне навчання» та багато інших. В цілому, студія приваблює користувача зручним інтерфейсом, різноманітністю курсів, високою якістю контенту та гнучким графіком: платформа дозволяє вивчати матеріал у зручний час, враховуючи особистий розклад та темп навчання. Зрештою, EdEra – це платформа, яка допомагає педагогам вдосконалювати свої знання та навички та професійно розвиватися в режимі онлайн.

Як висновок, неформальна освіта пропонує майбутнім вчителям англійської мови альтернативні форми навчання та новий зміст, що допомагатимуть їм пристосуватися до постійних трансформацій суспільства. Неформальна освіта є однією із важливих форм розвитку компетентностей, набутих у формальній освіті та розвитку нових, що суттєво підвищують конкурентоздатність фахівців. Для вчителя – це можливість розширити та поглибити професійну компетентність, задовольнити власні освітні потреби. Якщо формальна освіта складає базу професійної підготовки, то неформальна освіта розширює спектр компетентностей у сферах інтересів, розвиває професійно необхідні здатності вчителя [3, с. 86]. Отже, визнання результатів неформальної освіти стає важливою складовою стратегії створення та

ідентифікації образу вчителя нового покоління.

Література:

1. Бахрушин В. Неформальна та інформальна освіта: навіщо вони нам потрібні? URL:

<http://education-ua.org/ua/articles/872-neformalna-ta-informalna-osvita-navishcho-voni-nam-potribni>.

2. Неформальна освіта як джерело розвитку майбутнього вчителя англійської мови і зарубіжної літератури. Університетське слово. URL:

<https://us.bdpu.org.ua/neformal-na-osvita-iaak-dzherelo-rozvytku-maybutn-oho-vchytelia-a-nhliys-koi-movy-i-zarubizhnoi-literatury.html>.

3. Скорик Т., Вергунова В. Неформальна освіта як чинник професійного розвитку майбутніх учителів. Синергія формальної, неформальної та дуальної освіти майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю (11–12 червня 2021 року, Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка). Чернігів, 2021. С. 86–89.